

USAID
აშორისალი ხალხისათვის

PH international
ADVANCING SOCIETIES. CONNECTING PEOPLE

ctc
Empowering
People for
Change

თვე
2012

საინფორმაციო ბიულეტენი სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის „ფარგლებში“ ფორუმისათვის

გამოიცემა „სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის“ ფარგლებში

ძვირფასო მკითხველობის მიზანი

გთავაზობთ სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის საინფორმაციო ბიულეტენის მეორე წლისათვის, რომელშიც ფორუმის საქმიანობაში ბოლო ხანს მომხდარი მოვლენების შესახებ მოგითხოვთ. ბიულეტენი გამოიცემა სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმისათვის კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრის CTC-ს მიერ სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის ფარგლებში. პროგრამას ახორციელებს ორგანიზაცია PH international ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) ფინანსური მხარდაჭერით. პროგრამას მხარს უჭერს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო.

ნომერშია:

- სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის რეგიონული კონფერენციები | გვ. 2
- სასკოლო სამოქალაქო კლუბების კონკურსის შესახებ | გვ. 8
- აფასებენ პედაგოგები – ტრენინგ-პროგრამა „დემოკრატიული მოქალაქეობის სწავლება“ | გვ. 11

რეგიონული კონფერენციები

მიმდინარე წლის აპრილ-მაისში სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის ფარგლებში საქართველოს თერთმეტ რეგიონში რეგიონული გამოფენა-კონფერენციები ჩატარდა. კონფერენციებზე სამოქალაქო განათლების ადგილობრივ პედაგოგებს რეგიონულმა კოორდინატორებმა ინფორმაცია მიაწოდეს პედაგოგთა ფორუმის მისის, მოღვაწეობის და იმ რეგიონული ღონისძიებების შესახებ, რომლებიც სამომავლოდ დაიგეგმა. შეხვედრებზე პედაგოგებმა ერთმანეთის გამოცდილება გაიზიარეს და პრობლემატურ საკითხებზეც იმსჯელეს.

სასკოლო სამოქალაქო კლუბების კონკურსი

სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის ფარგლებში მასისის თვეში გამოცხადდა კონკურსი პროგრამის პარტნიორი სკოლების სამოქალაქო კლუბებისათვის. კონკურსის შედეგად გამოვლენილი საუკეთესო კლუბები საკლუბო ტექნიკის კომპლექტით დაჯილდოვდნენ. გამარჯვებული კლუბების და კონკურსის შესახებ გვესაუბრება სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის დირექტორი მარინა უშვერიძე.

ტრენინგი დემოკრატიული მოქალაქეობის სწავლებისათვის

კონსულტაციისა და ტრენინგის (CTC) ექსპერტთა მიერ სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის ფარგლებში მასწავლებელთა პროფესიული გადამზადების პროგრამა შემუშავდა. 50 საათიანი აკრედიტირებული ტრენინგ-პროგრამა სკოლებში სამოქალაქო განათლების სწავლების ხარისხის და მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლებას ემსახურება, აგრეთვე – ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების დირექტორთა ინფორმირებას – სამოქალაქო განათლების სფეროში სკოლის ადმინისტრაციის როლის შესახებ. ტრენინგები სამოქალაქო განათლების პედაგოგებისათვის 2011 წლის ივნისში დაიწყო და პროგრამის პარტნიორ 740 სკოლას მოიცავს.

რეგიონული გამოფენა-კონფერენციები

მნიშვნელოვანი აქტივობა, რომელიც სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის ფარგლებში დაიგეგმა და მიმდინარე წლის აპრილ-მაისში ქვეყნის 11 რეგიონში განხორციელდა, რეგიონული გამოფენა-კონფერენციები გახლდათ. ღონისძიების ფორმატი სამოქალაქო განათლების ადგილობრივი პედაგოგებისათვის ფორუმის მუშაობის, კონკრეტული საქმიანობების და სიახლეების შესახებ ინფორმაციის მიწოდებას ითვალისწინებდა. კონფერენციებზე რეგიონული კოორდინატორები თავაანთ უფლება-მოვალეობებსაც აცნობდნენ მასწავლებლებს, რომლებიც თავის მხრივ ერთმანეთს საკუთარ გამოცდილებასა და პრაქტიკას უზიარებდნენ. იმართებოდა დასკუსიები. პედაგოგები სკოლებში საგნის სწავლებასთან და პრაქტიკულ აქტივობებთან

დაკავშირებულ ხელისშემშლელ ფაქტორებზე, პრობლემებზე მსჯელობდნენ. დაიგეგმა სამომავლო ღონისძიებები ღია გაკვეთილის და მრგვალი მაგიდის ფარგლებში, რომლებიც შემოდგომაზე ყველა რეგიონში ჩატარდება.

კონფერენციებზე წარმოდგენილი იყო გამოფენები ადგილობრივი სასკოლო სამოქალაქო კლუბების აქტივობების ამსახველი პლაკატებით, სტენდებით, სხვა საილუსტრაციო მასალით. კლუბების მუშაობის შესახებ ჰყვებოდნენ კლუბის წევრი მოსწავლეები და მიუხედავად იმისა, რომ კონფერენციის დღის წესრიგი თერთმეტივე რეგიონში იდენტური იყო, თითოეული შეხვედრა მაინც თავისებურად გამოირჩეოდა.

რაჭა

სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის პირველი რეგიონული კონფერენცია 26 აპრილს რაჭაში, ამბროლაურის პირველ საჯარო სკოლაში გაიმართა. რეგიონულმა კოორდინატორმა ქეთევან თომაძემ პედაგოგებს ფორუმის მისის და შესაძლებლობების შესახებ მიაწოდა ინფორმაცია, გააცნო კოორდინატორის უფლება-მოვალეობები, რაც ფორუმის მუშაობის, გადაწყვეტილებების, სიახლეების შესახებ რეგიონის სამოქალაქო განათლების მასწავლებლების ინფორმირებაში მდგომარეობს. კოორდინატორი პედაგოგებს დაქმარება მათი პრობლემების, საჭიროებების ფორუმის ხელმძღვანელობამდე მიტანასა და გაზიარებაში, ერთობლივი ღონისძიებების განხორციელებაში. კონფერენციაზე პედაგოგები 50 საათიანი სასწავლო ტრენინგ-პროგრამით და წლის საუკეთესო პედაგოგის წილების თემითაც დაინტერესდნენ. გამოხატეს მზადყოფნა ამ აქტივობებში ჩართვისათვის და ფორუმის შემადგენლობაშიც გაწევრიანდნენ.

კონფერენციამ საინტერესოდ და დინამიურად ჩაიარა. მასწავლებლები პრაქტიკულ საკითხებზე მსჯელობდნენ და ერთმანეთს გამოცდილებას უზიარებდნენ. აღნიშნეს, რომ პროგრამის ფარგლებში შემუშავებული დამხმარე სახელმძღვანელოები სასკოლო და საკლუბო მუშაობისთვის მნიშვნელოვანი რესურსია. რეგიონული ღონისძიებების – მრგვალი მაგიდის და ღია გაკვეთილის საკითხებზე შესათანხმებლად კონფერენციის მონაწილეებმა დრო ითხოვეს.

კახეთი

კახეთის რეგიონის სამოქალაქო განათლების პედაგოგებს 28 აპრილს თელავის მეხუთე საჯარო სკოლა მასპინძლობდა. რეგიონული კოორდინატორის ზეინაბ კაკალაშვილის გამოსვლა აქაც, ძირითადად, პედაგოგთა ფორუმის მისიას და რეგიონული კოორდინატორის უფლება-მოვალეობებს შეეხებოდა. კონფერენციის მონაწილეებს რეგიონის სამოქალაქო განათლების წლის საუკეთესო პედაგოგი თეონა სუმბაძეც მიესალმა და საკუთარი პროფესიული პრაქტიკა გაუზიარა. სასერტიფიკაციო გამოცდების სპეციფიკის და სირთულეების შესახებ ესაუბრა კოლეგებს სერტიფიცირებული პედაგოგი ნანა ნიკოლაშვილი და მისცა ის პრაქტიკული რჩევები, რომელთა გათვალისწინება გამოცდებზე სასიკეთოდ წაადგება მათ. კონფერენციაზე საგნის სწავლებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე (სახელმძღვანელოები, საათობრივი ბადე და ა.შ.) იმსჯელეს პედაგოგებმა. გამოიკვეთა მრგვალი მაგიდისთვის საინტერესო თემატიკაც: სასკოლო სამოქალაქო კლუბებს შორის თანამშრომლობის გააქტიურება;

სამოქალაქო საკითხებზე საერთაშორისო სამართლის სპეციალისტის, ასევე იურისტის და ეკონომისტის მოწვევა. ღია გაკვეთილის ჩატარების მსურველი პედაგოგი ამ ეტაპზე ვერც კახეთში გამოვლინდა და ეს საკითხი შემოდგომისთვის გადაიდო. კონფერენცია თელავში საკმაოდ საინტერესოდ და ნაყოფიერად წარიმართა, რაც

მნიშვნელოვნად განაპირობა რეგიონული კოორდინატორის აუდიტორიასთან უშუალო, გახსნილმა კომუნიკაციამ და დისკუსიაში პედაგოგთა აქტიურად ჩართვამ. მათ ასეთი შეხვედრების ხშირად ჩატარების სურვილი გამოთქვეს, რაც გამოცდილებათა ურთიერთგაზიარებასა და უკეთ მუშაობაში დაეხმარებათ.

გურია

ამავე დღეს ჩოხატაურის პირველ საჯარო სკოლაში გურიის პედაგოგთა რეგიონული კონფერენცია გაიმართა. მონაწილეთა სიმცირის მიუხედავად ღონისძიება დინამიურად წარიმართა. აქაც პედაგოგები აქტიურად ჩატარებულ დისკუსიაში, რომელსაც **რეგიონული კოორდინატორი მაია გოგოლაძე** უძლვებოდა. მან ზოგადად მიმოიხილა მასწავლებელთა გადამზადების პროგრამა, ფორუმის საქმიანობა და დამსწრე აუდიტორიას რეგიონული კოორდინატორის უფლება-მოვალეობები გააცნო. თავის მხრივ საკლუბო მუშაობის პრატიკა გაუზიარეს ერთმანეთს სასკოლო სამოქალაქო კლუბების ხელმძღვანელებმა და იმ პრობლემებსაც შეეხნენ, რომელთა მოგვარება საგნის სწავლებაში მოსწავლეთა და მასწავლებელთა მოტივაციას გაზრდის. შემუშავდა რეკომენდაციები, დაიგეგმა სამომავლო ღონისძიებები,

მრგვალი მაგიდის და ღია გაკვეთილის ჩატარების სავარაუდო დრო. პედაგოგებმა ერთობლივ აქტივობებში მონაწილეობის და ფორუმში განევრიანების სურვილი გურიაშიც გამოთქვეს.

შიდა ქართლი

28 აპრილს პედაგოგთა ფორუმის რეგიონული კონფერენცია გაიმართა გორში, რომელშიც მონაწილეობა შიდა ქართლის სამოქალაქო განათლების 29 პედაგოგმა მიიღო. **რეგიონულმა კოორდინატორმა ლელა წურწუმიამ კონფერენციის მონაწილეებს სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის საქმიანობა და წლის მანძილზე ფორუმის მიერ დაგეგმილი ღონისძიებები გააცნო. შეხვედრაზე წარმოდგენილ პრეზენტაციათა შორის **სამოქალაქო განათლების წლის საუკეთესო****

პედაგოგის მერი ბეჟუაშვილის გამოსვლა გამოირჩეოდა. მან პედაგოგებს გაუზიარა საკუთარი გამოცდილება იმის შესახებ, თუ როგორ მიაღწია წლის საუკეთესო პედაგოგის სტატუსს.

არანაკლებ საინტერესო იყო **ხაშურის მესამე საჯარო სკოლის** პედაგოგის ინგა გელაშვილის და სურამის იტრის საჯარო სკოლის პედაგოგის ირინე ულუმბელაშვილის გამოსვლა კლუბური მუშაობის შესახებ; ასევე **გორის XII საჯარო სკოლის** პედაგოგების ხაუნა გვრიტიშვილის და **შორენა ძინძიძის** პრეზენტაციები პროექტებზე მუშაობის და სკოლაში ახალი სახელმძღვანელოებით სწავლების შესახებ; **გორის III საჯარო სკოლის** პედაგოგის თეა ხუროშვილის მოხსენება თემაზე: „**სამოქალაქო განათლების როლი საზოგადოებაში**“.

პრეზენტაციების შემდეგ ოთხ სამუშაო ჯგუფად დაყოფილმა პედაგოგებმა სკოლებში სამოქალაქო განათლების სწავლებაში არსებული პრობლემების და მათი გადაჭრის გზების

შესახებ იმსჯელეს და იდენტური პრობლემები გამოკვეთეს: საათების სიმცირე, საგნის მიმართ ზერელე დამოკიდებულება, გულგრილობა ადგილობრივი თვითმართველობის და მშობელთა მხრიდან, ფინანსების არქონა, სასკოლო სახელმძღვანელოების ხელმიუწვდომლობა და პედაგოგთა მოტივაციის დაბალი ხარისხი.

საგანში სასერტიფიკაციო გამოცდასთან დაკავშირებით ინიციატივით გამოვიდა **ხაშურის II საჯარო სკოლის სამოქალაქო განათლების პედაგოგი ჯილდა გელაშვილი**, რომელმაც კოლეგებს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის სახელზე თხოვნის გაგზავნა შესთავაზა. პედაგოგები ითხოვენ, რომ კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრში გავლილი ტრენინგი „დემოკრატიული მოქალაქეობის სწავლება“, რომელშიც მათ სათანადო კრედიტების დამოცდებით იმუშავები და მომართების მინისტრის სახელზე თხოვნის გაგზავნა შესთავაზა. პედაგოგები ითხოვენ, რომ კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრში გავლილი ტრენინგი „დემოკრატიული მოქალაქეობის სწავლება“, რომელშიც მათ სათანადო კრედიტების დამოცდებით იმუშავები და მომართების მინისტრის სახელზე თხოვნის გაგზავნა შესთავაზა.

ქვემო ქართლი

ქვემო ქართლის რეგიონულ კონფერენციას 5 მაისს რუსთავი მასპინძლობდა. მე-15 საჯარო სკოლაში მას 25 პედაგოგი და სასკოლო სამოქალაქო კლუბების 11 მოსწავლე დაესწრო. რამდენიმე მასწავლებელმა ამ დღეს სასერტიფიკაციო გამოცდის ტრენინგში მონაწილეობის გამო კონფერენციაზე მოსვლა ვერ შეძლო. ღონისძიებას თბილისიდან კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრის წარმომადგენლები სტუმრობდნენ.

რეგიონული კოორდინატორის ლიანა ლულუნიშვილის გამოსვლა სამოქალაქო განათლების იდეისადმი და კერძოდ, საგნის საწავლებისადმი პროფესიული მიდგომით გამოიჩინდა. მან თავისი უფლება-მოვალეობები და სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის შესაძლებლობები გააცნო კოლეგებს.

სასერტიფიკაციო გამოცდებში მონაწილეობის გამოცდილება გაუზიარა დამსწრეთ **სერტიფიკორებულმა პედაგოგმა შალვა მექრავიშვილმა** და საგულისხმო რჩევები შესთავაზა. პრეზენტაციების შემდგომ გამართულ დისკუსიაში კონფერენციის მონაწილენი აქტიურად ჩაერთნენ, გამოთქვეს სურვილი, რომ ხშირად შედგეს ასეთი შეხვედრები, ჩატარდეს ასევე მასტერკლასები, ტრენინგები, მოენცოს საზაფხულო ბანაკები, საადაც მათ ერთმანეთის გამოცდილების გაზიარების შესაძლებლობა ექნებათ.

დააგროვეს, ჩაეთვალოთ სასერტიფიკაციო გამოცდის ჩაბარების ტოლფასად, რადგან სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამამ თავის მხრივ აკრედიტაცია განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნულ ცენტრში გაიარა.

ქ-ნმა ჯილდამ რეგიონული ღონისძიებების ფარგლებში ღია გაკვეთილის ჩატარების სურვილიც გამოოთქვა. რაც შეეხება მრგვალ მაგიდას, მათ ექსპერტ გიორგი გახელაძის მოწვევა ისურვეს. საუბრის თემად კი რამდენიმე საკითხი შეარჩიეს, მათ შორის: სასერტიფიკაციო გამოცდები, კლუბის სახელმძღვანელო, სამოქალაქო განათლებაში სტიგმა და სტერეოტიპები, სამოქალაქო განათლების გაცვლითი პროგრამები და თანამშრომლობა, კომუნიკაცია და კოლეგიალობის შესახებ ტრენინგები.

პედაგოგებს თანადგომა და პრაქტიკული მხარდაჭერა აღუთქვა ქვემო ქართლის რეგიონში პარტნიორი ორგანიზაციის „სიქას“ აღმასრულებელმა დირექტორმა ინგა პაიჭაძემ და მათ საჩუქრად კლუბების სიმბოლიკიანი დროშები გადასცა.

ფორუმის რეგიონული ღონისძიებების ფარგლებში ღია გაკვეთილს რეგიონის წარმატებული პედაგოგი ლიანა ლულუნიშვილი ჩატარდება. მრგვალი მაგიდის მოწყობა კი მასწავლებლებმა აღნიშნული პროგრამის ფარგლებში გაცვლით პროგრამაზე, კლუბების ტექნიკით აღჭურვაზე, ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლების, სკოლის დირექციის და მშობლების ჩართულობის თემებზე ისურვეს და სასაუბროდ საკითხებში კომპეტენტური პირების მოწვევა გადაწყვიტეს.

მცხეთა-მთიანეთი

მცხეთა-მთიანეთის რეგიონული კონფერენცია სამაჩაბლოდან დევნილი ბავშვებისათვის თანამედროვე სტანდარტებით აგებულ წეროვანის მესამე საჯარო სკოლაში ჩატარდა 16 მაისს. მას რეგიონის წარმატებული პედაგოგი ნინო ლოლიშვილი უძღვებოდა, რომელმაც კოლეგებს რეგიონული კოორდინატორის უფლება-მოვალეობები გააცნო. სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის მისაზე, შესაძლებლობებსა და რეგიონულ ლონისძიებებზე ესაუბრა დამსრეთ ფორუმის კოორდინატორი თეა გულუა, ხოლო კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრის წარმომადგენელმა თეა ლოპუანიძემ 50 საათანი აკრედიტირებული ტრენინგ-პროგრამის შესახებ მოუთხრო მათ.

მოწვეულ სტუმართა შორის იყო **სერტიფირებული პედაგოგი ლიანა ლულუნიშვილი**, რომელმაც სასერტიფიკაციო გამოცდებთან დაკავშირებული გამოცდილება – შთაბეჭდილებები გაუზიარა კოლეგებს და საკმაოდ პრაქტიკული რჩევებიც მისცა. სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის ფარგლებში გამოცემული სახელმძღვანელოები მიმოიხილა გალავნის სკოლის სამოქალაქო განათლების პედაგოგმა მაია ჭინჭარაშვილმა. გამოსვლებს მოჰყვა კითხვები დარბაზიდან და გაიმართა დისკუსია. კონფერენცია მონაწილეთა სიმრავლით და აქტიურობით გამოირჩიოდა, აგრეთვე მცირე გრანტებში გამარჯვებული პროექტების სიუხვითაც, რომელთა პრეზენტაცია მუხრანის, წეროვანის,

ქსნის, საგურამოს, ძეგვის, დუშეთის, ბარისახოს, ჭოპორტის, ბულაჩაურის, არაგვისპირის სკოლების სამოქალაქო კლუბების მოსწავლეებმა წარმოადგინეს. კონფერენციაზე მოვისმინეთ აგრეთვე რეგიონის ერთ-ერთი სკოლის უხუცესი პედაგოგის გულისხმიერი წერილი, რომელშიც იგი კლუბის წევრ ბავშვებს მადლობას უხდიდა განეული დახმარებისათვის.

გადაწყდა, რომ ლია გაკვეთილის და მრგვალი მაგიდის ჩატარების დროსა და თემას პედაგოგები ახალი სასწავლო წლის დასაწყისში განსაზღვრავენ.

კონფერენციის დასასრულს პედაგოგთა ფორუმში ის პედაგოგებიც განევრიანდნენ, რომლებიც მანამდე ფორუმის წევრები არ იყვნენ.

იმერეთი

იმერეთის სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა რეგიონულ კონფერენციას ქუთაისის 32-ე საჯარო სკოლა მასპინძლობდა. კონფერენციას 34 პედაგოგი დაესწრო. **რეგიონულმა კოორდინატორმა**

სოფიო მურუსიძემ ფორუმის მუშაობის და რეგიონული კოორდინატორის უფლება-მოვალეობების შესახებ მიაწოდა ინფორმაცია დამსრეებს და ფორუმის საინფორმაციო ბიულეტენის პირველი ნომერი წარუდგინა. საინტერესო მოხსენება-პრეზენტაციები პქონდათ კონფერენციის მონაწილე პედაგოგებს, რომლებმაც საგნის სწავლებაში საკუთარ პრაქტიკაზე ისაუბრეს და ის საჭიროებებიც (დამატებითი სახელმძღვანელოები, ტრენინგები და ა.შ.) გამოკვეთეს, სწავლების ხარისხის ამლებას რომ შეუწყობს ხელს. ლია გაკვეთილის ჩატარების სურვილი **რეგიონის სამოქალაქო განათლების წლის სასკონსერვაციის პედაგოგმა გურანდა შანიძემ** გამოთქვა, ხოლო მრგვალი მაგიდის გარშემო სასაუბროდ შეხვედრა სამოქალაქო განათლების ექსპერტებთან წინ ბესელიასთან და გიორგი გახელაძესთან ისურვეს

პედაგოგებმა. საუბრის თემად სასერტიფიკაციო გამოცდებისათვის სამზადისი, პროექტების წერა

და სამოქალაქო განათლებაში სასწავლო გეგმის საკითხი შეარჩიეს.

სამეგრელო – მემო სვანეთი

ამავე დღეს, 19 მაისს, რეგიონული კონფერენცია-გამოფენა ჩატარდა ზუგდიდშიც, რომელსაც რე-გიონის სამოქალაქო განათლების 21 პედაგოგი დაესწრო. დღის წესრიგით გათვალისწინებული აუცილებელი საკითხების გარდა შეხვედრა წლის შედეგების შეჯამებას, სამოქალაქო განათლების სწავლებაში გამოვლენილი პრობლემების განხილვას და მომავალი ღონისძიებების დაგეგმვას მიეძღვნა. აღნიშნულ საკითხებზე მსჯელობისას პედაგოგები აქტიურად ჩაერთვნენ დისკუსიაში და ჯგუფურ მუშაობაში. **რეგიონულმა კოორ-დინატორმა მაგდალინა თოლუამ ფორუმის ამ-ბები და თავისი უფლება-მოვალეობები გააცნო კონფერენციის მონაწილეებს. მათ სასერტიფი-კაციო გამოცდებთან და დამხმარე სახელმძღვანელოებთან დაკავშირებული ინფორმაციაც მოისმინეს. დაიგეგმა ღია გაკვეთილი, რომელსაც ზუგდიდის მეცხრე საჯარო სკოლის სამოქალაქო განათლების პედაგოგი სოფიო კაკაჩია ოქტომბ-ერში ჩაატარებს. სამოქალაქო განათლების**

ექსპერტისგან კი პედაგოგებმა სასერტიფი-კაციო გამოცდებთან და საგანში პრაქტიკულ გაკვეთილებთან დაკავშირებით ისურვეს ინფორ-მაციის მიღება მრგვალი მაგიდის გარშემო. კონ-ფერენციის დასასრულს მონაწილეებმა სასკოლო სამოქალაქო კლუბების აქტივობის ამსახველი გამოფენა დაათვალიერეს.

თბილისი

თბილისის რეგიონის სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა კონფერენციის, რომელიც 19 მაისს კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრში გაიმართა, 33 პედაგოგი ესწრებოდა. კონფერენციის მონაწილეებს მიესალმა და ფორუმის ფარგლებში თავისი უფლება-მოვალეობები გააცნო თბილისის რეგიონულმა კოორდინატორმა მადლენა შველიძემ.

პედაგოგთა გადამზადების ფარგლებში აკრედიტებული ტრენინგ-პროგრამისა და ამ მიმართულებით მომავალი ღონისძიებების შესახებ დამსწრეთ კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრის წარმომადგენელი თეალი დაგენერირდა.

სამოქალაქო განათლების პრაქტიკული მაგალითები და სასკოლო სამოქალაქო კლუბების მიერ მოპოვებული წარმატებები გაუზიარა მონაწილეებს პარტნიორი ორგანიზაციის – ფონდი „თბილისის მოზარდთა სახლი“ – წარმომადგენელმა ბელა კოპალიანმა. პედაგოგებმა კი დღემდე დაგროვილი გამოცდილებისა და სასწავლო პროცესში გამოყენებული მეთოდებისა და სიახლეების შესახებ უამბეს კოლეგებს. იმსჯელეს აგრეთვე სკოლებში სამოქალაქო განათლების ოთხი ახალი დამხმარე სახელმძღვანელოს დანერგვის და სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა სასერტიფიკატო გამოცდის სრულყოფის შესახებ. აღნიშნულ საკითხებთან დაკავშირებით გაიმართა დისკუსია.

კონფერენციის დასკვნითი ნაწილი რეგიონული ღონისძიებების – ღია გაკვეთილისა და მრგვალი მაგიდის დაგეგმვას დაეთმო.

სამცხე-ჯავახეთი

სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში სამოქალაქო განათლების მასწავლებლებს ახალციხის პირველი საჯარო სკოლა მასპინძლობდა. კონფერენციას რეგიონული კოორდინატორი შორენა ხმალაძე უძღვებოდა, რომელმაც დამსწრე აუდიტორიას ფორუმის ფარგლებში დაგეგმილი ღონისძიებების შესახებ მიაწოდა ინფორმაცია. საგნის სწავლების საკუთარი პრაქტიკა და გამოცდილება გაუზიარეს კოლეგებს სამოქალაქო განათლების წლის საუკეთესო პედაგოგმა ნინო ნადირაძემ და რეგიონის ნარმატებულმა პედაგოგმა თამარ ჩატიჩაძემ.

პროგრამის პარტნიორი სკოლების პედაგოგთა პრეზენტაციები საგნის სწავლებისა და სასკოლო სამოქალაქო კლუბების საქმიანობას, პროგრამის ფარგლებში გამოცემულ დამხმარე სახელმძღვანელოებს და სკოლებში მათი დანერგვის

საკითხს შეეხებოდა. კონფერენციაში მონაწილეობდნენ აგრეთვე ახალციხის ახალგზრდული ცენტრის ხელმძღვანელი მაკა სუდაძე და გარემოს დაცვის სამინისტროს დამოუკიდებელი ექსპერტი, არასამთავრობო ორგანიზაცია სამცხე-ჯავახეთის რეგიონული გარემოსდაცვითი კავშირის „ეკოდაბა“ წარმომადგენელი ხათუნა ხმალაძე. მან გარემოსდაცვით საკითხებთან მიმართებაში სამოქალაქო განათლების მნიშვნელობაზე საინტერესოდ ისაუბრა. დასასრულს გამართულ დისკუსიაში აქტიურად ჩაერთვნენ პედაგოგები და საკუთარი გამოცდილება და მოსაზრებები გაუზიარეს ერთმანეთს. განისაზღვრა ლია გაკვეთილის და მრგვალი მაგიდის მოწვევის დრო და თემატიკა. კონფერენციას თან ახლდა ასევე სასკოლო სამოქალაქო კლუბების აქტივობათა ამსახველი გამოფენა.

აქარა

კონფერენციათა ციკლი, რომელიც სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის რეგიონული ღონისძიებების ფარგლებში 26 აპრილს დაიწყო, 22 მაისს ბათუმის კონფერენციით დასრულდა.

აჭარის რეგიონულმა კოორდინატორმა თამარ ჯანელიძემ სტუმრებს საკუთარი უფლება-მოვალეობები და წლის განმავლობაში დაგეგმილი ღონისძიებები გააცნო. სამოქალაქო განათლების აჭარის რეგიონის წლის საუკეთესო პედაგოგმა მზია ბაუეძემ, რომლის სასკოლო სამოქალაქო კლუბმა ბლოგერების კონკურსშიც გაიმარჯვა, თავისი პედაგოგიური და კლუბური მუშაობის გამოცდილების შესახებ უამბო დამსწრეთ. გამომსვლელები კონფერენციაზე საგნის სწავლებასა

და კლუბურ მუშაობაში არსებულ პრობლემებს შეეხნენ, მიმოიხილეს ახალი სახელმძღვანელოები და შემოდგომისთვის ღია გაკვეთილი და მრგვალი მაგიდა დაგეგმეს. სტუმრად ექსპერტ გია პაპუაშვილის მოწვევა ისურვეს. შაპინის სახელობის თურქული ლიცეუმის სამოქალაქო კლუბმა „სოლონი“ დამსწრე აუდიტორიას კლუბის საქმიანობის ამსახველი გამოფენა-პრეზენტაცია შესთავაზა. ღონისძიების ორგანიზებაში აქტიურად მონაწილეობდა ბათუმის განათლების, განვითარებისა და დასაქმების ცენტრი, რომლის წარმომადგენლებს გაწეული დახმარებისთვის რეგიონულმა კოორდინატორმა შეხვედრის დასასრულს მადლობა გადაუხადა. კონფერენციას აჭარის რეგიონიდან 27 პედაგოგი ესწრებოდა, რომელთა ნაწილი პედაგოგთა ფორუმში იმ დღეს გაწევრიანდა.

სასკოლო სამოქალაქო კლუბების კონკურსი

გვესაუბრება სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის ფარგლებში მაისში გამოცხადებული სასკოლო სამოქალაქო კლუბების კონკურსი არაჩვეულებრივი ინიციატივა აღმოჩნდა და პროგრამის მონაწილე პარტნიორი სკოლების განსაკუთრებული ინტერესი გამოიწვია. რა დაისახეთ ამ კონკურსით მიზნად?

ქალბატონო მარინა, სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის ფარგლებში მაისში გამოცხადებული სასკოლო სამოქალაქო კლუბების კონკურსი არაჩვეულებრივი ინიციატივა აღმოჩნდა და პროგრამის მონაწილე პარტნიორი სკოლების განსაკუთრებული ინტერესი გამოიწვია. რა დაისახეთ ამ კონკურსით მიზნად?

კონკურსის მიზანი იყო, უპირველეს ყოვლისა, შეექმნა სასკოლო სამოქალაქო კლუბებისათვის ტექნიკური ბაზა საქმიანობის კიდევ უფრო გასაფართოებლად. ამ ტექნიკის მეშვეობით კლუბები შეძლებენ კიდევ უფრო მეტ წარმატებას მიაღწიონ, გაადვილდება მათი სამუშაო პროცესი. კლუბებს ხშირად არ აქვთ ხელთ აუცილებელი საშუალებები, რომლებიც მათ დაეხმარება ინფორმაციის დროულად მოძიებასა და გავრცელებაში, საკუთარი საქმიანობის პოპულარიზაციაში, რათა უფრო მეტ ადამიანს მაწვდინონ ხმა და ამცნონ, თუ რა სასიკეთო საქმეს აკეთებენ საკუთარი სკოლის, სოფლის, დაბისა თუ ქალაქისათვის.

რა მოთხოვნები უნდა დაეკმაყოფილებინათ კონკურსის მონაწილეებს და რამდენი კლუბი აღმოჩნდა საამისოდ მზად?

კონკურსში მონაწილების საშუალება ჰქონდათ მხოლოდ პროგრამის პარტნიორ სკოლებს, რომლებშიც შექმნილია და წარმატებით ფუნქციონირებს სასკოლო სამოქალაქო კლუბები. ძირითადი კრიტერიუმები კი იყო – სამოქალაქო განათლების დამხმარე სახელმძღვანელოების სასწავლო პროცესში გამოყენება, კლუბის მეურვე პედაგოგის მიერ პროფესიული განვითარების კუთხით განვითარება, მათ შორის – ტრენინგში „დემოკრატიული მოქალაქეობის სწავლება“ მონაწილეობა და სასერტიფიკატო დავალების წარმატებით შესრულება, კლუბის მიერ სკოლისა და საზოგადოების საკეთილდღეოდ განხორციელებული ინიციატივები, კლუბის თანამშრომლობა კერძო, სახელმწიფო და არასამთავრობო სექტორთან თემში გამოვლენილი პრობლემების მოსაგვარებლად, მოსწავლეების მონაწილეობა სხვადასხვა სახის საგანმანათლებლო ინიციატივებში, კონკურსებში, კლუბის მიერ ინფორმაციის გასავრცელებლად სოციალური მედიის გამოყენება და ა.შ.

საკონკურსო პრიზი – საკლუბო ტექნიკის კომპლექტი, რომელიც საკლუბო მუშაობისათვის ძალიან საჭირო ოთხი და მეტი ნივთისაგან შედგებოდა, მართლაც დიდ სტიმულად იქცა კონკურსის მონაწილეთათვის. რამდენმა კლუბმა მოპოვა იგი და რა კრიტერიუმებით შეირჩნენ გამარჯვებულები?

კონკურსში მონაწილეობა მიიღო 160-მა სასკოლო სამოქალაქო კლუბმა. მათგან 67-მა კლუბმა მიიღო ჯილდო, ხოლო 3-მა კლუბმა – პრიზი. ჯილდოები შედგება სხვადასხვა დასახელების ტექნიკისაგან. ისეთმა კლუბებმა, რომლებმაც ყველაზე მაღალი შედეგები აჩვენეს, სრული კომპლექტი მიიღეს. სხვადასხვა კომპლექტში შედიოდა აქ დასახელებული პროდუქციის გარკვეული ნაწილი: ლეპტოპი, პროექტორი, ვიდეო გადამლები, პრინტერი-სკანერი-ქსეროქსი, ფოტოაპარატი, ფლეშ მეხსიერება.

როგორც ცნობილია, გამარჯვებულთა შორის ჯერ თბილისის სკოლების საუკეთესო სამოქალაქო კლუბები გამოვლინდნენ, შემდევ კი – რეგიონების. ვინ არიან მათ შორის?

თბილისში გამარჯვება წილად ხვდა 8 სასკოლო სამოქალაქო კლუბს. ამ კლუბებმა განახორციელეს ბევრი კარგი პროექტი, სკოლებმა წარმატებით დანერგეს სწავლებაში სამოქალაქო განათლების დამხმარე სახელმძღვანელოები, კლუბის მეურვე პედაგოგები აქტიურად არიან ჩართულნი სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის საქმიანობაში. თბილისის სკოლების მიერ განხორციელებულ პროექტებს შორის გამოვლენილი 51-ე საჯარო სკოლის სამოქალაქო კლუბის მიერ ლეიიკემიით დაავადებული ბავშვების დასახმარებლად ჩატარებულ აქციას, თბილისის სხვადასხვა სამოქალაქო კლუბების მოსწავლეთა მიერ ხანდაზმულთა სახლ „კათარზისში“ მცხოვრები ადამიანებისათვის დახმარების აღმოჩენას, თბილისის №42 საჯარო სკოლის სამოქალაქო კლუბ „კარპედიომის“ მიერ განხორციელებულ პროექტს უსინათლო თანატოლების დასახმარებლად... იმდენად ბევრი კარგი პროექტი და ინიციატივა განახორციელეს სამოქალაქო კლუბებმა, რომ ყველას აქ ჩამოთვლა გამიჭირდება. საკლუბო ტექნიკის კონკურსში ყველაზე მეტი გამარჯვებული აქარის რეგიონში გვყავს, სადაც 10 სკოლა დაჯილდოვდა. აჭარაში, ისევე როგორც

ბევრ სხვა რეგიონში, ბევრი აქვთ კლუბებს საამაყო – მაგალითად, სკოლებთან ახლოს მოსწავლეთა ინიციატივითა და შესაბამისი უწყებების ხელშეწყობით საგზაო ნიშნების დამონტაჟება ფეხით მოსიარულეთა უსაფრთხოების მიზნით; მზრუნველობამოკლებული ბავშვებისათვის უფასო სამედიცინო გამოკვლევის ინიცირება; სკოლასთან ახლოს მდებარე ნაგავსაყრელის წესრიგში მოყვანა შესაბამისი სამსახურის პროცესში ჩართვის მეშვეობით და ა.შ. დავაჯილდოვეთ სკოლები მცხეთა-მთიანეთისა და რაჭა-ლეჩხუმის რეგიონებშიც, რომლებიც პროგრამას არც ისე დიდი ხანია, რაც შემოუერთდნენ, მაგრამ უკვე ბევრს მიაღწიეს. მაგალითად, რაჭის სასკოლო სამოქალაქო კლუბების ინიციატივითა და ადგილობრივი ოფიციალური კლუბების დახმარებით დაინიშნა უფასო სასკოლო ავტობუსი, რომელიც ბავშვებს სოფლებიდან ამბროლაურის სკოლაში გაუწევს ტრანსპორტირებას. ადრე ამ მოსწავლებს დღეში 10 კილომეტრის ფეხით გავლა უწევდათ იმისათვის, რომ სკოლაში ესწავლათ.

ასეთი საჩუქარი მნიშვნელოვანი მხარდაჭერა და ხელშეწყობაა კლუბებისათვის, აგრეთვე სტიმული მათვის, ვინც ამჯერად გამარჯვებულთა შორის ვერ მოხვდა. თუ ჩატარდება ასეთი კონკურსი კვლავაც და კიდევ რა ნამახალისებელ ღონისძიებებს გეგმავთ პროგრამის ფარგლებში მომავალში?

2012-2013 აკადემიური წლის ბოლოს, ასევე 2013-2014 აკადემიურ წელსაც ვგეგმავთ ანალოგიური კონკურსის ჩატარებას. ასე რომ, გამარჯვების შესაძლებლობა მიეცემათ სხვა სკოლებსაც. ამისათვის კი მნიშვნელოვანია, წარმატებით იმუშაონ სასკოლო სამოქალაქო კლუბებმა და მათ რეალურად შეძლონ საზოგადოებისათვის სასიკეთო საქმეების კეთება. ყველაზე მეტი ჯილდო კი ამ სკოლებისათვის, მათი მოსწავლეებისა და პედაგოგებისათვის სწორედ ის შედეგი იქნება, რასაც ისინი საკუთარი პროექტების განხორციელებით მიაღწევენ. ნებისმიერი მოქალაქისათვის ბევრს ნიშნავს რწმენა იმისა, რომ მას შეუძლია სარგებელი მოუტანოს საკუთარ თემსა და საკუთარ ქვეყანას, ეს კი განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი სწორედ ახალგაზრდებისთვის არის, ეს მთავარი ნაბიჯია მათი ნამდვილ მოქალაქებად ჩამოყალიბების გზაზე.

დაბოლოს, კიდევ რას შესთავაზებს პროგრამა 2012-2013 აკადემიური წლის მანძილზე სკოლებს?

გაგრძელდება ექვსდღიანი აკრედიტებული ტრენინგები პროგრამის პარტნიორი სკოლების სამოქალაქო განათლების იმ პედაგოგებისათვის,

რომლებსაც ჯერ არ გაუვლიათ აღნიშნული ტრენინგი, ასევე გაგრძელდება ერთდღიანი სემინარები პროგრამის პარტნიორი სკოლების დირექტორებისათვის სამოქალაქო განათლების ხელშეწყობის შესახებ; 2012 წლის შემოდგომაზე გამოვაცხადებთ მცირე გრანტების კონკურსს მოსწავლეთა, პედაგოგთა, სკოლის ადმინისტრაციის წარმომადგენელთა და მშობელთათვის, მათი სამოქალაქო ჩართულობის ხელშეწყობისათვის; სომხური და აზერბაიჯანული სექტორის სკოლებში შევიტანთ სამოქალაქო განათლების დამხმარე სახელმძღვანელოებს (აღნიშნული სახელმძღვანელოები პროგრამის პარტნიორი ქართული სექტორის სკოლებში 2012 წლის თებერვალში შევიტანეთ); ჩავატარებთ არა მხოლოდ მოსწავლეთა, არამედ ასევე პედაგოგთა ტრენინგებსაც სოციალური მედიის საგანმანათლებლო მიზნებისათვის გამოყენებისათვის; ისევ მოწყობა სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის ეროვნული წლიური კონფერენცია-გამოფენა, სადაც გამოვლინდებიან 2012 წლის სამოქალაქო განათლების საუკეთესო პედაგოგების მიხედვით; ჩატარდება სამოქალაქო განათლების ღია გაკვეთილები, მრგვალი მაგიდები სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის ნევრი მასწავლებლებისათვის; გაიმართება დებატებისა და საჯარო გამოსვლების ბანაკი, ასევე საზაფხულო ბანაკები მოსწავლეთათვის; ჩატარდება ტრენინგები სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის ნევრი მასწავლებლებისათვის, რომლებსაც უცხოელი და ადგილობრივი ექსპერტები გაუძლებიან; ხელს შევუწყობთ სამოქალაქო კლუბების დაფუძნებას იმ სკოლებში, სადაც ჯერ კლუბები არ ფუნქციონირებს; მხარს დავუჭროთ კლუბების სხვადასხვა ინიციატივებსა და პროექტებს, რომლებიც ახალგაზრდების საზოგადოებრივ ცხოვრებაში მონაწილეობას ისახავს მიზნად.

ეს არის არასრული ჩამონათვალი იმ გეგმებისა, რასაც სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამა მომავალ აკადემიურ წელს განახორციელებს აშშ საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) ფინანსური მხარდაჭერით. აյ ჩამოთვლილი ბევრი საქმიანობა ახალი არ არის პროგრამისა და ჩვენი პარტნიორი სკოლებისათვის, რადგანაც მათი დიდი ნანილი 2011-2012 აკადემიურ წელს უკვე განხორციელდა. მომავალ წელს გვსურს, რომ კიდევ უფრო მეტმა პედაგოგმა და მოსწავლემ ისარგებლოს იმ რესურსებით, რომლებსაც მათ ჩვენი პროგრამა სთავაზობს. წარმატებები მინდავ ვუსურვო ყველა პედაგოგსა და მოსწავლეს!

დაწილდობული სასკოლო სამოქალაქო კლუბების სია

აჭარა

ქ. ბათუმის „გორდას“ საერო ელიტარული სკოლა, კლუბი „გორდა“ (ბათუმი)

ქ. ბათუმის №6 საჯარო სკოლა, კლუბი „იმედი“ (ბათუმი)

სოფ. ჩაქვის საჯარო სკოლა, კლუბი „თავისუფლება“ (ქობულეთი)

ქ. ბათუმის №2 საჯარო სკოლა, კლუბი „პალავარი“ (ბათუმი)

ქ. ბათუმის №9 საჯარო სკოლა, კლუბი „თანადგომა“ (ბათუმი)
დაბა ქედის საჯარო სკოლა, კლუბი „პროგრესი“ (ქედა)

ქ. ბათუმის რ. შაპინის სახ. მეგობრობის ლიცეუმი, კლუბი „სოლონი“ (ბათუმი)

ქ. ბათუმის №25 საჯარო სკოლა, კლუბი „ლიბო“ (ბათუმი)

ქ. ბათუმის №20 საჯარო სკოლა, კლუბი „პალავარი“ (ბათუმი)

ქ. ბათუმის №28 საჯარო სკოლა, კლუბი „მომავლის გზა“ (ბათუმი)

გურია

სოფ. ჩაისუბნის 6. დუმბაძის სახ. საჯარო სკოლა, კლუბი „ერგები“ (ჩოხატაური)

ქ. ლანჩხუთის №2 საჯარო სკოლა, კლუბი „სამება“ (ლანჩხუთი)

სოფ. ბახვის საჯარო სკოლა, კლუბი „პორიზონტი“ (ოზურგეთი)

სოფ. ჩიბათის საჯარო სკოლა, კლუბი „კოლაჟი“ (ლანჩხუთი)

ქ. ჩოხატაურის №1 საჯარო სკოლა, კლუბი „ადაპტი“ (ჩოხატაური)

იმერეთი

ქ. ქუთაისის №30 საჯარო სკოლა, კლუბი „მწვანე სახლი“ (ქუთაისი)

ქ. ქუთაისის №21 საჯარო სკოლა, კლუბი „21-ს ინიციატორები“ (ქუთაისი)

ქ. სამტრედიის №11 საჯარო სკოლა, კლუბი „სახლი სჯულისა“ (სამტრედია)

ქ. ქუთაისის №32 საჯარო სკოლა, კლუბი „ერთობა“ (ქუთაისი)

ქ. წყალტუბოს №1 საჯარო სკოლა, კლუბი „ერთობა“ (წყალტუბო)

ქ. ჭიათურის №2 საჯარო სკოლა, კლუბი „თანადგომა“ (ჭიათურა)

ქ. ქუთაისის №2 საჯარო სკოლა, კლუბი „წოვატორები“ (ქუთაისი)

ქ. ქუთაისის №17 საჯარო სკოლა, კლუბი „ნიკეოსი“ (ქუთაისი)

კახეთი

ქ. დედოფლისნებარის №1 საჯარო სკოლა, კლუბი „სპექტრი“ (დედოფლისნებარი)

ქ. თელავის №9 საჯარო სკოლა, კლუბი „თანადგომა“ (თელავი)

სოფ. არბოშივის საჯარო სკოლა, კლუბი „არბოკლუბი“ (დედოფლისნებარი)

სოფ. ქვემო ალვანის საჯარო სკოლა, კლუბი „ცხრაკარა“ (ახმეტა)

ქ. საგარევოს №4 საჯარო სკოლა, კლუბი „ავანგარდი“ (საგარევო)

სოფ. ველისციხის საჯარო სკოლა, კლუბი „წოვატორი“ (გურვანანი)

სოფ. საქობოს საჯარო სკოლა, კლუბი „მომავალი ჩვენია“ (სიღნაღმი)

ქ. თელავის №5 საჯარო სკოლა, კლუბი „ახალი სიცოცხლე“ (თელავი)

ქვემო ქართლი

ქ. რუსთავის №15 საჯარო სკოლა, კლუბი „მე – აქტიური მოქალაქე“ (რუსთავი)

დაბა კაზრეთის №1 საჯარო სკოლა, კლუბი „საფიხვნო“ (კაზრეთი)

სოფ. ბარეთის საჯარო სკოლა, კლუბი „ჩვენ“ (ნალექა)

ქ. რუსთავის №20 საჯარო სკოლა, კლუბი „Friendship Club“ (რუსთავი)

მცხეთა-მთიანეთი

სოფ. მუხრანის №1 საჯარო სკოლა, კლუბი „ბური“ (მცხეთა)

სოფ. ბუღარაურის საჯარო სკოლა, კლუბი „ქომაგი“ (დუშეთი)

სოფ. ძეგვის საჯარო სკოლა, კლუბი „Light Club“ (მცხეთა)

სოფ. ბარისახოს საჯარო სკოლა, კლუბი „ხევსურეთი“ (დუშეთი)

რაჭა

ქ. ამბროლაურის №1 საჯარო სკოლა, კლუბი „მეტეხარა“ (ამბროლაური)

სოფ. სადმელის საჯარო სკოლა, კლუბი „რაჭა“ (ამბროლაური)

სამეგრელო

ქ. ზუგდიდის №3 საჯარო სკოლა, კლუბი „ავატარი“ (ზუგდიდი)

ქ. ზუგდიდის საქართველოს სასწავლო ცენტრი (GLC), კლუბი „პროექტორი“ (ზუგდიდი)

ქ. ფოთის №5 საჯარო სკოლა, კლუბი „მეგობრები“ (ფოთი)

სოფ. რუხის საჯარო სკოლა, კლუბი „ერთობა“ (ზუგდიდი)

ქ. ზუგდიდის აფხაზეთის №11 საჯარო სკოლა, კლუბი „დიოსკურია“ (ზუგდიდი)

სოფ. ნარაზენის საჯარო სკოლა, კლუბი „მომავალი“ (ზუგდიდი)

ქ. მარტვილის №1 საჯარო სკოლა, კლუბი „ერთსულოვნება“ (მარტვილი)

სამცხე-ჯავახეთი

ქ. ახალციხის №1 საჯარო სკოლა, კლუბი „ოცნებიდან რეალობამდე“ (ახალციხე)

ქ. ახალციხის №6 საჯარო სკოლა, კლუბი „დისპერსია“ (ახალციხე)

სოფ. ანუციტის საჯარო სკოლა, კლუბი „პრესტიუზი“ (ასპინძა)

ქ. ახალციხის №2 საჯარო სკოლა, კლუბი „შენით იწყება“ (ახალციხე)

სოფ. ურაველის საჯარო სკოლა, კლუბი „ურაველი“ (ახალციხე)

დაბა ადგენის საჯარო სკოლა, კლუბი „აუტოპორტრეტი“ (ადგენი)

დაბა ახალდაბის საჯარო სკოლა, კლუბი „ლიდერები“ (ბორჯომი)

შიდა ქართლი

სოფ. იტრიის საჯარო სკოლა, კლუბი „ტოლერანტი“ (სურამი)

ქ. ხაშურის ი. ჭავჭავაძის სახ. №3 საჯარო სკოლა, კლუბი „ქართელი“ (ხაშური)

ქ. გორის №12 საჯარო სკოლა, კლუბი „ერთობა“ (გორი)

ქ. ხაშურის №4 საჯარო სკოლა, კლუბი „თინ კლუბი“ (ხაშური)

ქ. გორის №7 საჯარო სკოლა, კლუბი „ალტრუისტები“ (გორი)

დაბა სურამის მე-3 საჯარო სკოლა, კლუბი „ჩვენ“ (დაბა სურამი)

ქ. ხაშურის №7 საჯარო სკოლა, კლუბი „მომავალი თაობა“ (ხაშური)

თბილისი

ქ. თბილისის №42 საჯარო სკოლა, კლუბი „კარპედიემი“

ქ. თბილისის №136 საჯარო სკოლა, კლუბი „ერთობა“

ქ. თბილისის №10 საჯარო სკოლა, კლუბი „პანაცეა“

ქ. თბილისის №1 ექსპერიმენტული სკოლა, კლუბი „Lib Club“

ქ. თბილისის №51 საჯარო სკოლა, კლუბი „Civic“

ქ. თბილისის მწვანე სკოლა, კლუბი „ახალგაზრდა სანგვინიკები“

ქ. თბილისის №61 საჯარო სკოლა, კლუბი „Elit Club Members“

ქ. თბილისის №181 საჯარო სკოლა, კლუბი „ნუსა“

დემოკრატიული მოქალაქეობის სწავლებისათვის

კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრის (CTC) ექსპერტთა მიერ სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის ფარგლებში, რომელსაც ორგანიზაცია PH international აშშ საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) ფინანსური მხარდაჭერით ახორციელებს, მასნავლებელთა პროფესიული გადამზადების პროგრამა შემუშავდა. ეს არის 50 საათიანი აკრედიტირებული ტრენინგ-პროგრამა სამოქალაქო განათლების პედაგოგთათვის. იგი სკოლებში სამოქალაქო განათლების სწავლების ხარისხის, მასნავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლებას ემსახურება. პროგრამა მოიცავს აგრეთვე სემინარს ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების დირექტორებისთვის, რომლის მიზანიც სამოქალაქო განათლების სფეროში სკოლის ადმინისტრაციის როლის შესახებ დირექტორთა ინფორმირებაა.

ტრენინგ-პროგრამა 2011 წლის 6 ივნისს დაიწყო და მასში სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის პარტნიორი 740 სკოლაა ჩართული. ტრენინგები ჩატარდა თბილისში, ბათუმში, თელავში, ზუგდიდში, გორში, ახალციხეში, ოზურგეთში, ქუთაისში, რუსთავში, ლანჩხუთში, ნინოშვილდაში, ამბროლაურში, ცაგერში, მცხეთაში. დღემდე ეს ტრენინგები საქართველოს თერმეტი რეგიონიდან სამოქალაქო განათლების 673 პედაგოგმა და 600 სკოლის დირექტორმა გაიარა. ცოდნას მათ ტრენერები ლიანა ჩარკვიანი, ცირა თავშავაძე, ნინო ბესელია, ნათია გიორგიძე, თამუნა თანდაშვილი, გიზებანუშ ახმედოვა, ელმირა ქსპორიანი, რუსუდან ბოჭორიშვილი და გიორგი გახელაძე გადასცემენ. სწავლების მეთოდი თეორიული მეცადინეობებისა და პრაქტიკული დავალებების სინთეზს ეფუძნება, რისთვისაც სასწავლო მასალებს პრაქტიკული სავარჯიშოების რვეულიც ახლავს.

ტრენინგ-პროგრამა „დემოკრატიული მოქალაქეობის სწავლება“ კვლავაც გრძელდება და პედაგოგებს იგი სასწავლო პროცესის იმგვარად წარმართვაში ეხმარება, რომ მოსწავლეებმა მოქალაქეობის შესახებ ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენება შეძლონ; ეხმარება აგრეთვე მონაწილეობაზე დამყარებული მიდგომების განხორციელებასა და შეფასებაში; საკუთარი პროფესიული შესაძლებლობების დამოუკიდებლად განვითარებაში; სამოქალაქო განათლების საერთაშორისო კონცეფციების გათავისებაში;

თანამედროვე სწავლების მეთოდების ათვისებაში; სახელმძღვანელოებისა და დამბმარე სასწავლო მასალების ეფექტურად გამოყენებაში.

სემინარი „სკოლის მართვის მნიშვნელობა სამოქალაქო განათლების ხელშეწყობაში“ კი დამატებითი ინსტრუმენტია იმისათვის, რომ სკოლამ, როგორც ინსტიტუციამ, უკეთ გაიაზროს სამოქალაქო განათლების მნიშვნელობა საზოგადოდ და, აქედან გამომდინარე, კონკრეტულად განსაზღვროს ამ მიმართულებით სკოლის ადმინისტრაციის როლი და ფუნქცია. კერძოდ, პრაქტიკულად როგორ უზრუნველყოს სკოლისათვის აქტუალური საკითხების მოგვარებაში მოსწავლეთა სამოქალაქო ჩართულობა და ინიციატივების ხელშეწყობა; როგორ გააცნობიეროს უკეთ სკოლის საზოგადოებრივი დანიშნულება; სკოლაში მონაწილეობითი დემოკრატიული პროცესების მნიშვნელობა; სამოქალაქო მონაწილეობის ციკლი სკოლაში და ა.შ.

ტრენინგ-პროგრამას აფასებენ პედაგოგები

ნინო ზურაბაშვილი, თბილისის კლასიკური გიმნაზია:

პროგრამამ ცოდნის აქტიურად გამოყენების, თემებში ჩაღრმავების, ზოგადიდან კონკრეტულის გამორჩევის, ტრენინგის მეთოდების გაცნობის შესაძლებლობა მომცა. იგი დამესმარა სასერთიფიკაციო პროფესიული უნარების გამოცდის ჩაბარებაშიც, რაც საკმაო სირთულეს წარმოადგენს სამოქალაქო განათლების პედაგოგებისთვის.

ირინე ულუმბელაშვილი, იტრიის საჯარო სკოლა:

პროგრამა ჩემთვის მთლიანობაში იყო მნიშვნელოვანი და ყოველმხრივ საინტერესო, რადგან ტრენინგებზე შესწავლილ საკითხებს დღეს უკვე აქტიურად ვიყენებ სწავლების პროცესშიც და საკლუბო მუშაობაშიც.

მარიკა ქრისტესიაშვილი, თბილისის 175-ე საჯარო სკოლა:

ეს ტრენინგ-პროგრამა პროფესიული ზრდის საუკეთესო შესაძლებლობაა. ყოველთვის მაინტერესებდა და ახლაც მაინტერესებს, როგორ

მუშაობენ ჩემი კოლეგები, რა მიღწევები, რა პრობლემები აქვთ პრაქტიკაში. საინტერესო იყო სამოქალაქო განათლების სწავლების სფეროში არსებული მიმართულებების გაცნობაც, აგრეთვე, საკანონმდებლო ბაზის დეტალებში გათვითცნობიერება.

მანანა ბურდული, თბილისის 32-ე საჯარო სკოლა:

ტრენინგებზე მიღებულმა ცოდნამ და პრაქტიკულ-მა უნარებმა მოსწავლეებთან თანამშრომლობის გააქტიურების შესაძლებლობა მომცა. ჩვენ ერთად უკვე რამდენიმე პროექტი დავგეგმეთ სამოქალაქო ცნობიერების ამაღლების საკითხებზე.

ნანა ულუმბელაშვილი, სურამის მე-2 საჯარო სკოლა:

პროგრამა სამოქალაქო ლონისძიებებში სკოლის ადმინისტრაციის და მოსწავლეების აქტიურად ჩაბმაში დამეხმარა. ვთვლი, რომ იგი პროფესიული ზრდის თვალსაზრისით მართლაც ძალიან მნიშვნელოვანი ეტაპია სამოქალაქო განათლების თითოეული პედაგოგისთვის.

მარინე დემეტრაშვილი, თბილისის მე-10 საჯარო სკოლა:

ეს ცოდნა, უპირველესად, პროექტის, როგორც სასწავლო მეთოდის გააზრებაში დამეხმარა და შესაძლებლობა მომცა თავადაც მომემზადებინა და განმეხორციელებინა პროექტი. საინტერესო იყო აგრეთვე შეფასების სქემები და რუბრიკები, რასაც ტრენინგის შემდეგ აქტიურად ვიყენებ პრაქტიკულ საქმიანობაში.

ნონა ფიჭა, თბილისის 181-ე საჯარო სკოლა:

ტრენინგ-პროგრამის დახმარებით უფრო ახლოს გავეცანი საგნის არსა და სწავლების მეთოდებს. ვისწავლე პროექტის წერა, პრობლემების დანახვა და მათი გადაჭრის გზები, რესურსების გამოყენება და რისკების გათვალისწინება. ჩემთვის უკეთ გახდა გასაგები, რამდენად მნიშვნელოვანი და საინტერესო საგანია სამოქალაქო განათლება მოსწავლის კანონმორჩილ და აქტიურ მოქალაქედ ჩამოყალიბების საქმეში.

მოგვწერეთ თქვენი მოსაზრებები, შეხედულებები, გაგვიზიარეთ საკუთარი გამოცდილება და საქმი-ანობაში მიღწეული წარმატებები მისამართზე:

თბილისი, ოთარ ჩხეიძის 5
(ყოფილი: ალ. ყაზბეგის 34/4)
ტელეფონი: 220 67 74

ელ-ფოსტა: civics@ctc.org.ge
www.civics.ge

გამოცემის რედაქტორი: რიტა ბაინდურაშვილი
დიზაინი: შოთა კოსოვი

საინფორმაციო ბიულეტენი მომზადდა ამერიკელი ხალხის მხარდაჭერისა და ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს ძალისხმევის საფუძველზე. ერთპიროვნული პასუხისმგებლობა მოცემულ ბიულეტენში ასახული ინფორმაციისა და მასში გამოთქმული მოსაზრებების თაობაზე ეკისრება კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრს და ის არ წარმოადგენს ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოსა ან ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის შეხედულებებს.